

Jiří Kobza: Vláda porušuje Ústavu

[pz prvnizpravy.cz/zpravy/politika/jiri-kobza-vlada-porusuje-ustavu](https://prvnizpravy.cz/zpravy/politika/jiri-kobza-vlada-porusuje-ustavu)

Vládní zneužití stavu legislativní nouze jako rámce pro protlačení ostudného okradení všech důchodců v průměru o tisíc korun měsíčně snížením zákonné valorizace stavu vyvolává řadu otázek a vyžaduje nejedno vysvětlení, píše Jiří Kobza v komentáři pro Prvnizpravy.cz..

Jiří Kobza, poslanec (SPD)

6. března 2023 - 02:20

Předně: zneužití institutu legislativní nouze je ukázkou arogantního panování dnešní stoosmičky. Přitom jde o zásadní porušení ústavních práv. Není to poprvé – vzpomeňme na silový tanec kolem „pandemického zákona“. Jeho přijetím skončila de facto covidová éra. Dělají snad poslanci zázraky? Ne, jen si posichrovali „klid

na práci“. V důsledku pandemického zákona je možné mnoha metodami omezovat práva občanů – od svobody slova po svobodu shromažďovací. Stejným směrem půjde, myslím, i připravovaný cenzurní zákon na „ochranu bezpečnosti země“, který vzejde od dua Rakušan – Pojar. Jsem přesvědčen, že i zde se najde rétorické „zdůvodnění“, proč užít legislativní nouze.

Jenomže se tu zapomíná, že pro zásah do základních práv ovšem platí určitá závazná obecná pravidla. Přičemž stav legislativní nouze je přitom omezením politických práv svého druhu. Omezení základních práv je možné podle čl. 4 Listiny základních práv a svobod jen zákonem a za podmínek stanovených touto Listinou. V tomto případě již tedy nestačí pouhé zmocnění v zákoně pro vládu, nýbrž toto omezení musí být uvedeno přímo v zákoně a ten musí splňovat podmínky stanovené Listinou základních práv a svobod.

Z výše uvedeného, trochu krkolomného, ale přesného legislativního vyjádření plyne, že veškerá omezení základních práv a svobod musí být přiměřená a musí je omezovat jen v nezbytně nutné míře, což je jeden z hlavních principů právního státu.

To se týče i aktuální kauzy, tedy ústavněprávních předpokladů a podmínek tzv. stavu legislativní nouze, zkráceného legislativního procesu, který svým rozhodnutím stanovila pro projednávání novely zákona o důchodovém pojištění předsedkyně Sněmovny Pekarová Adamová. Obecně platí, že projednání návrhu zákona, nebo jeho změny, ve zkráceném jednání ve stavu legislativní nouze představuje zákonem stanovenou výjimku z řádné zákonodárné procedury, jejíž důvodnost je založena nikoliv na momentální podobě sněmovní

politické většiny, nýbrž na závažnosti situace, na kterou je podle názoru vlády, resp. vládní většiny, třeba bezprostředně reagovat přijetím příslušného zákona.

Tento stav je tak podmíněn existencí mimořádné okolnosti a intenzitou jejího možného negativního důsledku na jednu z obecně vymezených chráněných hodnot - práv a svobod občanů, bezpečnost státu nebo ochrana majetku. Za mimořádnou okolnost, i ve smyslu nálezů Ústavního soudu, je možno považovat jen takovou okolnost, která se zjevně vymyká běžnému průběhu politických procesů vnitřních a nějších, anebo může jít o okolnost, jakou představují přírodní katastrofy.

Samotnou důvodnost vyhlášení stavu legislativní nouze je pak nezbytné posuzovat také s ohledem na dobu rozhodování a také na rozsah informací, jež byly v dané konkrétní době k dispozici. Musí tak být zřejmé, jaké konkrétní důsledky podle vlády hrozí pro hodnoty vymezené v tomto ustanovení, tedy co konkrétně odůvodňuje např. závěr o hrozbě značných hospodářských škod nebo ohrožení základních práv a svobod nebo bezpečnosti státu.

To v případě současného vládního návrhu na snížení důchodů zcela naprosto chybí – a vyhlášení stavu legislativní nouze je tak výsměchem zákonu a naprostou nehorázností. Nesmíme to akceptovat.

Je to, že dáme každému důchodci to, co mu po právu patří, hospodářskou škodou? Je v průměru tisíc korun, které ještě okamžitě vrátí do oběhu, škodou velkého rozsahu? Samozřejmě, že ne. Je hanebnost, že o tom vláda tak mluví.

Je opravdu až neskutečné, jak od svého nástupu vláda - a předsedkyně Sněmovny Pekarová Adamová - pošlapávají právo a ústavu, na kterou skládali slib! A ke kterým se vždy verbálně hlásí, prohlašující se za jediné obránce demokracie a ústavnosti v naší zemi. Přičemž po celou dobu svého vládnutí prokazují, že jsou největším ohrožením demokracie, práva a ústavnosti od listopadu roku 1989!

Ústavní soud ve svých nálezech jasně říká, že použití stavu legislativní nouze lze akceptovat jen jako výjimku z pravidla, a to za předpokladu zvlášť závažných důvodů, kdy zájem na bezprostředním přijetí zákona v kontextu konkrétních okolností převáží nad obecnými požadavky, které ve vztahu k zákonodárnému procesu vyplývají z ústavního pořádku.

Nelze však akceptovat využití tohoto mimořádného institutu jako běžného nástroje omezení zákonodárné procedury parlamentní většinou, kdykoliv opozice vysloví nesouhlasný postoj s návrhem zákona a k zabránění nebo oddálení jeho přijetí využije jednacím řádem stanovené prostředky.

Mezi nejzákladnější práva parlamentní opozice lze podle několika nálezů Ústavního soudu zařadit zejména práva zaručující parlamentní menšině účast na parlamentních procedurách - práva

umožňující opozici výkon dozoru a kontrolu vládnoucí většiny i vlády samotné.

Při uplatnění institutu legislativní nouze dochází vždy k omezení nebo zkrácení práv parlamentní opozice. Je při jeho aplikaci omezena parlamentní rozprava, je zkrácen legislativní proces a Poslanecká sněmovna se může v takové situaci snadno stát pouhým nástrojem, který má legitimizovat schválení vládou předložených návrhů zákonů, aniž byly podrobeny důkladnému zkoumání a oponování, případně aniž by měli možnost přednést poslanci - nejen opoziční, ale i poslanci vládních stran - alternativní návrhy.

Na základě mnoha politických i ústavních argumentů jsem přesvědčen, že použití stavu legislativní nouze k okradení našich důchodců je hrubě protiústavní, a to hned několikanásobně.

A jaký má vláda k tomuto protiústavnímu postupu hlavní důvod?

Šílený spěch. Vláda chtěla zákon prosadit tak, aby začal platit nejpozději 22. března. Protože v opačném případě by musel vládní kabinet zvýšit penze podle dnes platného zákona, tedy v průměru o 1 770 korun měsíčně.

Vláda sama ve své důvodové zprávě k návrhu zákona na omezení valorizace důchodů uvádí, že pokud nová pravidla začnou platit do 50 dnů od konce ledna, pak by nemělo jít o

porušení legitimních očekávání důchodců, a tudíž by měl být zákon z ústavního hlediska v pořádku. Já o tom sice na základě relevantních skutečností velmi pochybuji, ale nešť. Rozhodne Ústavní soud.

Podstatné je, že pokud by zákon začal platit později než 22. března (což je 50 dní po 31. lednu), pak i Fialova vláda připouští, že by mohl být problém s jeho ústavností. Mimochodem Fiala sám v rozhovoru na CNN Prima News připustil opatrně jistou důvodnost veřejné kritiky zneužití legislativní nouze. Dobře na to reagoval Vít Samek, hlavní právník odborové centrály ČMKOS, poukazem na to, že celá tahanice kolem legislativní nouze je vlastně jen výsledkem lenosti a šlendriánu samotné vlády, která na přesně tentýž zákonný návrh měla čas už na podzim 2022. A teď je tedy v úzkých.

Proto jsme tento týden ve Sněmovně, obrazně i skutečně, „zalehli na matrace“... Bohužel marně. Hlasovací stroj stoosmičky zaúřadoval. A tomu se u nás říká demokracie.

(rp,prvnizpravy.cz,foto:arch.)

Líbil se Vám tento článek?
Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžítým darem převodem na účet

Pro platby ze zahraničí: IBANCZ5601000000438974200277
BIC / SWIFT kódKOMBCZPPXXX

Děkujeme, že nás podporujete!

